

Список використаних джерел

1. Надія Баловсяк. Старший брат більше не стежить за тобою. Чому демократичні країни відмовляються від технологій розпізнавання облич. Та як знайти компроміс між зручністю та приватністю? URL: <https://chas.news/future/starshii-brat-bilshe-ne-stezhit-za-toboyu-chomu-demokratichni-kraini-vidmovlyayutsya-vid-tehnologii-rozpoznavannya-oblich>.

2. Ізабель Коулз і Ян Ловетт. Україна намагається встановити росіян, підозрюваних у військових злочинах. The Wall Street Journal. URL: https://www.wsj.com/articles/ukraine-struggles-to-identify-russians-suspected-of-war-crimes-11658656800?utm_campaign=Customer%20Newsletter&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=221154676&_hsenc=p2ANqtz-8p8P0cxnGJDdFVCA3-7kWOHbl1DNt3jwfWRv3vso2V8UaanOZrDA007TZvT4miAOkto-CiUhZZdoclsyuZ3MyASDPHg.

3. Андрій Котенський. Україна використовує систему розпізнавання Clearview AI. URL: <https://portal.lviv.ua/news/2022/03/14/ukraina-vykorystovuie-systemu-rozpoznavannia-clearview-ai>.

Гультай Михайло Мирославович,
професор кафедри конституційного права
та прав людини Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних наук,
доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

24 лютого 2022 року назавжди залишиться в історії України страшним днем. Перші дні для більшості українців були шоківі, важкі. Високопосадовці, народні депутати, глава держава, оскільки теж є людьми, реагували на виклики воєнного часу відповідно поступово.

Зрозуміло, що війна впливає на всі сфери суспільного життя, а тому і правове регулювання має здійснюватися оперативним, раціональним, не забуваючи про те, що Україна – демократична держава, а людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України).

Так, відправною точкою у адаптації законодавства до воєнного стану став Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № 2102-IX від 24.02.2022 [1].

Що стосується антикорупційного законодавства, то такий стан речей вимагав ряду тимчасових змін, що були поступово запроваджені.

У Роз'ясненні № 4 від 07.03.2022 Національного агентства з питань запобігання корупції щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про

відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок), було зазначено, зокрема, фізичні особи подають документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період обов'язку подати документи (Закон України від 03.03.2022 № 2115-IX) [2].

08.07.2022 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану, п. 2–7 цього Закону встановлює, що суб'єкт декларування зобов'язаний подати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, кінцевий строк подання якої припадає на період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», протягом дев'яноста календарних днів з дня його припинення чи скасування [3].

Крім того, зазначений Закон України, який набрав чинність 03.08.2022 року містить вкрай актуальний п. 2-8, яким встановлено, що на період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», обмеження, встановлене пунктом 1 частини першої статті 25 цього Закону, не поширюється на державних службовців (крім державних службовців категорії «А»), посадових осіб місцевого самоврядування (крім посадових осіб, посади яких віднесені до першої - третьої категорій), якщо такі особи перебувають у відпустці без збереження заробітної плати або у разі простою, за умови що трудові договори (контракти), цивільно-правові договори про надання послуг або правочини у сфері підприємницької діяльності укладаються з юридичними особами приватного права або фізичними особами – підприємцями, стосовно яких такі державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування протягом останнього року не здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців. Такі особи зобов'язані припинити зайняття іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) чи підприємницькою діяльністю відповідно до частини другої статті 25 цього Закону протягом 15 робочих днів з дня припинення простою або закінчення відпустки.

Тобто, державні службовці, крім вищого корпусу державної служби, можуть у період простою або відпустки без збереження заробітної плати можуть зайнятися іншою оплачуваною роботою, враховуючи необхідність уникнути конфлікту інтересів. Дана норма є вкрай актуальна, але ми вважаємо, що вона мали бути прийнята набагато швидше. Оскільки на простой та у відпустці без збереження заробітної плати велика кількість службовців перебуває від п'яти місяців і менше, а право легально заробляти на життя вони отримали тільки із серпня 2022 року.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану крім того, передбачає визначення вичерпного переліку обставин одержання коштів, товарів, робіт чи послуг безоплатно або за ціною, нижчою від мінімальної ринкової, на одержання яких під час дії правового режиму воєнного стану не поширюються обмеження щодо допустимої вартості одержаних подарунків, передбачене частиною другою статті 23 Закону України «Про запобігання корупції». При цьому, інші обмеження, зокрема передбачені частинами першою, четвертою статті 23 Закону України «Про запобігання корупції», щодо одержання подарунків, застосовуються до цих випадків, що має сприяти мінімізації корупційних ризиків, пов'язаних із такими правовідносинами. Також Закон передбачає, що стосовно таких об'єктів відомості, передбачені пунктами 7, 10 частини першої статті 46 Закону України «Про запобігання корупції» можуть не зазначатись у декларації. Це узгоджується з раніше виданим роз'ясненням Національного агентства з питань запобігання корупції. Крім цього, передбачено, що у суб'єктів декларування не виникає обов'язок подання повідомлень про суттєві зміни у майновому стані у зазначених випадках [4].

Загалом законодавець узгодив позиції зазначеного Закону із позицією Національного агентства з питань запобігання корупції, і з реаліями сучасного суспільного воєнного життя в Україні, що дає можливість державного апарату функціонувати.

Список використаних джерел

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України, затверджено Законом № 2102-IX від 24.02.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n34>.

2. Роз'яснення №4 від 07.03.2022 Національного агентства з питань запобігання корупції щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок) URL: <https://nazk.gov.ua/uk/documents/roz-yasnennya-4-vid-07-03-2022-shhodo-zastosuvannya-okremykh-polozhen-zakonu-ukrayiny-pro-zapobigannya->

koruptsiyi-stosovno-zahodiv-finansovogo-kontrolyu-v-umovah-voyennogo-stanu-podannya-deklaratsiyi-p/.

3. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану: Закон України від 08.07.2022 року № 2381-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20?fbclid=IwAR18II4dCsFwCVbArFW6YRS958Xf1zKalNauxijnzjynh2WXzzVAff4YfQg#Text>.

4. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану» URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1257859>.

Дулкай Юрій Іванович,
начальник 2-го відділу (взаємодії
з оперативними підрозділами)
1-го управління (аналітичного)
Департаменту кримінального аналізу
Національної поліції України

ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАТИВНОГО АНАЛІЗУ В РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІВ ЗА «ГАРЯЧИМИ СЛІДАМИ»

Для того, щоб зрозуміти важливість оперативного кримінального аналізу у розкритті злочинів по «гарячих» слідах, варто звернутися до самого визначення оперативного аналізу.

В наукових джерелах існує чимало визначень поняття кримінального аналізу. Так, Федчак А.І., оперативний (операційний) кримінальний аналіз розглядає як інформаційно-аналітичну діяльність за конкретними кримінальними провадженнями стосовно інформації, що становить інтерес для кримінальної поліції або органів досудового розслідування поліції, осіб, об'єктів, організованих груп чи злочинних організацій, щодо ознак та інших відомостей, які їх характеризують і в подальшому сприятимуть розслідуванню правопорушень [1, с. 30]

На сьогоднішній день оперативний аналіз, як вид кримінального аналізу став невід'ємним у розкритті злочинів по «гарячих слідах», а аналітиків «підключають» до розкриття злочину майже одразу, разом з оперативними працівниками та слідчими.

Ключовим фактором під час використання способів та методів оперативного кримінального аналізу у розкритті злочинів є чітка взаємодія між оперативником та аналітиком, адже виключно за такої умови можна досягнути ефективних результатів у максимально короткі строки.

Ефективне використання оперативного кримінального аналізу на початковому етапі обумовлює використання аналітиком в найкоротші терміни доступних баз задля встановлення особи